Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Фізико-математичний факультет
Кафедра комп’ютерних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри комп’ютерних наук

_____ Віталій ІВАНЮК
підпис
26 серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ООК 06. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Історія та правознавство)
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметною спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
галузі знань А Освіта

мова навчання українська

2026-2027 навчальний рік

Розробники програми:
Ростислав МОЦИК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп’ютерних наук.

Ухвалено на засіданні кафедри комп’ютерних наук

Протокол № 12 від 26 серпня 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Анна СЕМЕНЮК-ПРИБАТЕНЬ

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок роботи з сучасною комп'ютерною технікою та використання інформаційних технологій для вирішення різноманітних завдань у практичній діяльності за фахом.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2	2
Семестр вивчення	4	3,4
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	10
Лекційні заняття	6	4
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	24	6
Самостійна та індивідуальна робота	60	80
Форма підсумкового контролю	Залік	залік

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент, освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: базові знання з шкільного курсу інформатики та історії, навички роботи з персональним комп'ютером на рівні користувача.

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти, професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02 Здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 03 Здатність критично та креативно мислити, виявляти ініціативу і мотивувати людей та рухатися до спільної мети, а також навчатися протягом всього життя.

ЗК 04 Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 09 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 04 Оперування основними і спеціальними методами викладання історії, громадянської освіти та правознавства у закладах загальної середньої освіти; знання та

практичні вміння створення, зберігання, обробку, вивчення, передавання тощо за допомогою інформаційних (комп'ютерних) технологій.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

Очікувані результати навчання з освітнього компоненту: у процесі вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки здобувачі вищої освіти мають **знати**:

- поняття повідомлення та інформації, способи подання інформації, засоби її зберігання, роль засобів сучасних інформаційних технологій в інформатизації суспільства, проблеми захисту і збереженні інформації, основні прийоми роботи з мережевими технологіями, текстовими документами, електронними таблицями, базами даних, презентаціями.

вміти:

- користуватися науковими пошуковими системами та наукометричними базами; використовувати хмарні технології для організації, збереження та аналізу даних; використовувати пакети прикладних програм та онлайн програмне забезпечення, призначене для аналізу та презентації результатів наукових досліджень; працювати з цифровими історичними джерелами, електронними архівами, інтерактивними картами та інформаційно-правовими системами.

Програмні результати навчання:

ПРН 01 Вміти застосувати знання з української мови за професійним спрямуванням на практиці.

ПРН 05 Застосовувати знання з основ наукових досліджень, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 19 Вміти використовувати у професійній діяльності спеціальну історичну та правознавчу термінологію, користуватися фаховою науковою літературою та джерелами.

7. Засоби діагностики результатів навчання: усне опитування, виконання лабораторних робіт.

Методи навчання: пояснювальні, інструктивні, проблемні. Методичні підходи: Операційний, технологічний, продуктивний, креативний.

8. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. ***Організація та обробка електронної інформації***							
Тема 1. «Інформаційні технології: базові поняття, терміни, класифікація, ІТ-спеціалісти»	6	2	-	-		4	

Тема 2. «Програмне забезпечення інформаційних систем»	10	2	-	-	2	6	
Тема 3. «Використання глобальної мережі інтернет в освіті, її можливості та ресурси. Хмарні технології»	14	2	-	-	2	10	
Разом за змістовий модуль 1	**30**	**6**	**-**	**-**	**4**	**20**	
Змістовий модуль 2. Застосування ІКТ у професійній діяльності вчителя історії та правознавства							
Тема 1. «Технологія роботи з текстовою інформацією в Інтернеті. Мережеві інформаційні технології, медіаграмотність та верифікація історичної інформації»	6		-	-	2	4	
Тема 2. «Використання поштового сервісу Google та робота у Google Classroom»	6				2	4	
Тема 3. «Створення презентації на Google Drive»	6				2	4	
Тема 4. «Робота з цифровими архівами, електронними бібліотеками та віртуальними музейними колекціями»	6				2	4	
Тема 5. «Створення інтерактивних історичних карт і стрічок часу (Google My Maps, Timeline JS)»	6				2	4	
Тема 6. «Технологія числових розрахунків. Робота з офісними додатками MS Word та MS Excel. Опрацювання статистичних даних з історії»	6				2	4	
Тема 7. «Користування електронними енциклопедіями та інформаційно-правовими системами (база «Законодавство України»)»	6				2	4	
Тема 8. «Системи мультимедіа. Створення презентації в MS PowerPoint та використання анімації»	6				2	4	
Тема 9. «Використання інструментів штучного інтелекту в діяльності вчителя історії та правознавства: створення та верифікація навчальних матеріалів»	6				2	4	
Тема 10. «Створення блогу або сайту вчителя. Розроблення онлайн-тестів та інтерактивних вправ»	6				2	4	
Разом за змістовий модуль 2	**60**	**-**	**-**	**-**	**20**	**40**	
Разом годин	**90**	**6**	**-**	**-**	**24**	**60**	

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**	
	Разом	**у тому числі**

		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. ***Організація та обробка електронної інформації***							
Тема 1. «Інформаційні технології: базові поняття, терміни, класифікація. Програмне забезпечення інформаційних систем»	44	2	-	-	2	40	
Тема 2. «Використання глобальної мережі інтернет в освіті, її можливості та ресурси. Хмарні технології»	34	2	-	-	2	30	
Разом за змістовий модуль 1	**78**	**4**	**-**	**-**	**4**	**70**	
Змістовий модуль 2. Застосування ІКТ у професійній діяльності вчителя історії та правознавства							
Тема 1. «Системи мультимедіа. Створення презентації в MS PowerPoint та використання анімації»			-	-	2	10	
Разом за змістовий модуль 2	**12**	**-**	**-**	**-**	**2**	**10**	
Разом годин	**90**	**4**	**-**	**-**	**6**	**80**	

Програма теоретичної підготовки
(зміст лекційного курсу)

№ за/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. ***Організація та обробка електронної інформації***		
1.	«Інформаційні технології: базові поняття, терміни, класифікація, ІТ-спеціалісти».	2
2.	«Програмне забезпечення інформаційних систем»	2
3.	«Використання глобальної мережі інтернет в освіті, її можливості та ресурси. Хмарні технології»	2
	Всього годин	**6**

Тематика лабораторних робіт

№ за/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. ***Організація та обробка електронної інформації***		
1	«Використання мережі Інтернет в професійній діяльності»	2
2	«Прикладні програмні засоби»	2
Змістовий модуль 2. Застосування ІКТ у професійній діяльності вчителя історії та правознавства		
1.	«Технологія роботи з текстовою інформацією в Інтернеті. Мережеві інформаційні технології, медіаграмотність та верифікація історичної інформації»	2

2.	«Використання поштового сервісу Google та робота у Google Classroom»	2
3.	«Створення презентації на Google Drive»	2
4.	«Робота з цифровими архівами, електронними бібліотеками та віртуальними музейними колекціями»	2
5.	«Створення інтерактивних історичних карт і стрічок часу (Google My Maps, Timeline JS)»	2
6.	«Технологія числових розрахунків. Робота з офісними додатками MS Word та MS Excel. Опрацювання статистичних даних з історії»	2
7.	«Користування електронними енциклопедіями та інформаційно-правовими системами (база «Законодавство України»)»	2
8.	«Системи мультимедіа. Створення презентації в MS PowerPoint та використання анімації»	2
9.	«Використання інструментів штучного інтелекту в діяльності вчителя історії та правознавства: створення та верифікація навчальних матеріалів»	2
10.	«Створення блогу або сайту вчителя. Розроблення онлайн-тестів та інтерактивних вправ»	2
	Всього:	**24**

Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	**Назва тем**	**Кількість годин**	
		денна форма здобуття вищої освіти	**заочна форма здобуття вищої освіти**
Змістовий модуль 1. ***Організація та обробка електронної інформації***			
1.	Введення в навчальну дисципліну. Інструкція з охорони праці, правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічні норми роботи з ПК.	2	4
2.	Обробка інформації, вимірювання, кодування. Засоби і методи збору, зберігання і передачі інформації	4	4
3.	Технічне забезпечення інформаційних технологій	2	4
4.	Програмне забезпечення інформаційних технологій. Файлова структура. Носії інформації. Основні операції з файловою структурою, запуск програм, робота з документами.	4	6
5.	Основні принципи роботи в Windows.	2	6
6.	Пакет додатків Microsoft Office.	4	6
7.	Текстовий процесор MS WORD. Редагування, зберігання та друкування тексту.	4	6
8.	Виділення ділянок тексту, форматування і оформлення тексту. Вставка колонтитулів, графічних об’єктів і малюнків	4	4

9.	Створення та форматування таблиць. Вставка гіперпосилань.	4	4
10.	Редагування числової, формульної та текстової інформації. Word Art. Друк документа.	2	4
11.	Програма математичних таблиць MS EXCEL.	4	4
12.	Аналіз статистичних даних. Створення і оформлення графіків і діаграм. Задавання фільтрів, виконання простих запитів.	4	4
13.	Система управління базами даних MS ACCESS	4	4
14.	Контрольно-оцінюючі інформаційні технології навчання	4	4
15.	Смарт-технології навчання	4	6
16.	Інтернет-технології в освітньому процесі	4	4
17.	Веб-технології в освітньому процесі	4	6
Всього		**60**	**80**

9. Форми поточного та підсумкового контролю

- Усне опитування.
- Перевірка виконання завдань лабораторних робіт.
- Підсумковий контроль з навчальної дисципліни – залік.

Розподіл балів за змістовими модулями

Модуль	Поточний контроль	Самостійна робота	Модуль	Поточний контроль	Семестровий контроль (залік)
1	20	10	2	70	100

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:

$$R = ((0{,}05 \times СО)+0{,}4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

СО – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Розподіл балів між видами контролю при рейтинговій системі оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Здобувачі вищої освіти отримують оцінки за результатами підсумкового контролю у формі заліку з навчальної дисципліни відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень студентів.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінювання навчальних досягнень з освітнього компонента здійснюється відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти та відповідно до «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)» та «Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція)». Дотримання академічної доброчесності регулюється Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція), Положенням про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ШІ):

1. ДОЗВОЛЕНІ ФОРМИ ЗАСТОСУВАННЯ (АСИСТИВНА ФУНКЦІЯ).

Використання генеративного ШІ (на кшталт ChatGPT, Claude тощо) допускається виключно як допоміжного (асистивного) інструменту для:

- пошуку ідей, тематичних матеріалів та додаткових джерел інформації (із обов'язковою верифікацією фактів за першоджерелами);
- лінгвістичного та стилістичного редагування тексту (перевірка граматики, корекція стилю, переклад матеріалів).

2. ОБМЕЖЕННЯ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ (ЗАБОРОНИ).

- **Заборона повної автоматичної генерації:** Подання згенерованого ШІ тексту чи аналітичних даних як власних оригінальних розробок (есе, рефератів, результатів виконання практичних/лабораторних завдань, самостійних робіт) кваліфікується як порушення академічної доброчесності. Роботи, виконані шляхом повного автоматичного копіювання, до розгляду не приймаються.
- **Відповідальність за недостовірність («галюцинації» ШІ):** Здобувач несе персональну відповідальність за точність поданих даних. Роботи, що містять згенеровані ШІ вигадані джерела, неіснуючі цитати або викривлені факти, оцінюються незадовільно.
- **Маркування використання ШІ:** У разі застосування інструментів ШІ під час виконання поточних або самостійних завдань, здобувач зобов'язаний зазначити це у примітці до роботи, вказавши назву сервісу та характер його використання.

3. СУВОРА ЗАБОРОНА.

Використання будь-яких інструментів ШІ під час заходів підсумкового контролю (іспити, модульні контрольні роботи) суворо заборонено.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			Екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	Відмінно	зараховано
82-89	B (добре)	25	Добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	Задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		Незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Критерії оцінювання усної відповіді студента

Бали	Критерії оцінювання
11-12 балів	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
9-10 балів	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
7-8 балів	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
5-6 балів	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
4 бали	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0-3 бали	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання лабораторних робіт

Бали	Критерії оцінювання
11-12 балів	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його аналізує і викладає у лабораторній роботі, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань. Робота характеризується креативним підходом та самостійністю дослідження.
9-10 балів	Лабораторна робота характеризується міцними, узагальненими, системними знаннями студента з навчальної дисципліни, його практична діяльність має дослідницький характер, у роботі розкрито зміст практичних завдань, але без елементів власних суджень.
7-8 балів	В цілому студент володіє матеріалом викладає його основний зміст у лабораторній роботі, але без глибокого аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
5-6 балів	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, знання неповні, поверхові. Основний навчальний матеріал у лабораторній роботі відтворений, але недостатньо осмислений, студент не вміє самостійно аналізувати та робити висновки. Здатний розв'язувати завдання за зразком.
4 бали	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань у лабораторній роботі, допускаючи при цьому суттєві помилки, рівень самостійності навчальної діяльності низький.
0-3 бали	Відповіді студента при відтворенні навчального матеріалу елементарні, фрагментарні, зумовлюються нечіткими, розрізненими уявленнями про предмет вивчення; уміння несформовані.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
9-10	«відмінно»	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає його під час усного виступу, глибоко та всебічно розкриває зміст обраної теми, засвідчуючи при цьому використання обов'язкової та додаткової літератури під час підготовки доповіді.
7-8	«добре»	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усного виступу, в основному розкриває зміст обраної теми, демонструючи при цьому використання обов'язкової літератури. Але при висвітленні проблеми не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
4-6	«задовільно»	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усного виступу, недостатньо розкриває зміст обраної теми, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0-3	«незадовільно»	Здобувач вищої освіти дуже поверхнево володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст обраної теми під час усного виступу.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Викладання освітнього компоненту «Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології в освітньому процесі» потребує наявності ноутбуку як мінімум для викладача, мобільних пристроїв у здобувачів вищої освіти з підключенням до Інтернету, для комунікації у зовнішньому орієнтованому динамічному середовищі Moodle.

Під час вивчення навчальної дисципліни необхідне таке обладнання: персональний комп'ютер з операційною системою Windows та офісним програмним забезпеченням.

12. Рекомендована література

Основна

1. Мястковська М.О., Слободянюк О.В. Інформаційні технології : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнко, 2018. 132 с.

2. Свістельник І. Інформаційна культура студента : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2018. 180 с.

3. Вакалюк Т. А. Цифрові технології в освіті: теорія і практика застосування. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2023. 245 с.

4. Антонова О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі в умовах реалізації Концепції НУШ. Київ: Генеза, 2022. 112 с.

Додаткова

1. Баженов В.А., Венгерський П.С., Гарвона В.С. та ін. / Наук. ред. Г.А. Шинкаренко, О.В. Шишов. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології. Підручник. Київ: Каравела, 2017. 592 с.

2. Москалюк М. М., Лень А. В. Цифрові технології та їх роль у вивченні історії. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2025. № 18. С. 92–102. DOI: https://doi.org/10.28925/2414-0325.2025.188

3. Нікітіна О.М., Пилипюк Т.М., Тарновецька О.Ю. Інформаційні системи та технології. Частина І. Табличний процесор Excel. Лабораторний практикум. Чернівці: Технодрук, 2017. 140 с.

4. Нікітіна О.М., Пилипюк Т.М., Розумовська О.Б., Блажевський С.Г. Інформаційні системи та технології. Частина ІІ. Бази даних та СУБД. Навчальний посібник. Чернівці: Технодрук, 2018. 150 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Національна освітня платформа Дія.Освіта — Серія освітніх серіалів з теми «Цифрова грамотність вчителя» та «Інструменти Google для освіти» (2023–2025 рр.).

2. Європейська рамка цифрової компетентності для педагогів (DigCompEdu). Офіційний переклад та адаптація МОН України для впровадження у вищій школі, 2022.

3. Посібник з цифрової історії / Центр міської історії Центрально-Східної Європи. URL: https://digihist.lvivcenter.org/posibnik-z-cifrovoyi-istoriyi

4. Europeana — європейська цифрова платформа культурної спадщини. URL: https://www.europeana.eu

5. Законодавство України : інформаційно-правовий ресурс Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua